

Begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen

GGD HN

Risicoprofiel: middel

DOC-25-1032945

De begroting 2026 is opgesteld op basis van de Kadernota 2026 GGD Hollands Noorden (hierna: GGD HN) en besluitvorming daarover in het algemeen bestuur van 12 maart 2025. Met het afgeven van een zienswijze kan de raad sturen op het inhoudelijke en financiële beleid van de gemeenschappelijke regeling. Na kennisname van de zienswijzen van de raden, staat de begroting 2026 ter vaststelling geagendeerd voor het algemeen bestuur op 9 juli 2025. Het wettelijk kader & eerdere besluitvorming door de raad, vormen de basis voor de beoordeling van de begroting 2026.

Doelstelling GR (tekst uit de regeling)

GGD HN is ingesteld met het doel de belangen van de gemeenten betreffende de publieke gezondheid, alsmede aanverwante wetgeving en belangen in het verlengde van de publieke gezondheid, in gezamenlijkheid te behartigen.

Voorstel zienswijze raad

1. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2026 van GGD Hollands Noorden;
2. De GGD op te roepen de voorgestelde wijzigingen door te voeren in de begroting 2026 t.a.v. de opgenomen tekst over het subsidiebedrag voor de OGGZ.
3. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2029.

Argumenten

Het voorstel is een positieve zienswijze af te geven omdat de begroting een uitwerking is van de Kadernota 2026 en de besluitvorming daarover door het algemeen bestuur in de vergadering van 12 maart 2025.

In deze vergadering is besloten om te kiezen voor het bezuinigingsscenario van 5% en dit te verwerken in de begroting 2026. Het algemeen bestuur heeft besloten om vanuit dat scenario 11 bezuinigingsmaatregelen met een totaal bezuinigingsbedrag van 1,6 miljoen door te voeren. Deze 11 bezuinigingsmaatregelen resulteren in een effectief bezuinigingspercentage van 3,9%. Daarnaast wordt op verzoek van het algemeen bestuur nog 1 maatregel onderzocht op haalbaarheid of deze kan bijdragen aan het concreet halen van de doelstellingen uit het 5% scenario.

Verwerking zienswijze kadernota 2026 naar begroting 2026

Reactie gemeente zienswijze kadernota

Ons college heeft op 14 januari en onze raad op 13 februari het volgende besloten:

1. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de kadernota 2026.
2. De voorkeur uit te spreken voor het bezuinigingsscenario van 0% op de gemeentelijke bijdrage 2026.
Met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen treffen we onze meest kwetsbare inwoners. Vanuit verschillende beleidsprogramma's zetten we in op preventie. En met de maatregelen wordt hier juist op bezuinigd. Ook raakt het aan kansengelijkheid. Deze maatregelen kunnen ook tot meer druk op onze lokale teams leiden.

Begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen

Reactie gemeenschappelijke regeling op zienswijze kadernota

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 12 maart 2025 als volgt (geamendeerd) besloten:

1. de Kadernota 2026 GGD Hollands Noorden vast te stellen met inachtneming van de zienswijzen en bestuurlijke reactie daarop en daarbij te kiezen voor het bezuinigingsscenario 5%, waarbij de maatregelen 3,5 en 14 niet genomen worden en te onderzoeken of maatregel 15 kan bijdragen aan het concreet halen van de doelstellingen uit het 5% scenario.
2. Gemeenteraden informeren over besluitvorming

Hieronder lichten we het besluit, de wijze waarop uw zienswijzen zijn betrokken en het vervolg nader toe.

Toelichting op het besluit

Door het dagelijks bestuur was, gelet op de zienswijzen, voorgesteld om de Kadernota 2026 vast te stellen met inachtneming van de zienswijzen en bestuurlijke reactie daarop en daarbij in te stemmen met:

- a. het verwerken van het bezuinigingsscenario 5% in de begroting 2026 en daarbij de maatregelen 3 t/m 6 niet op te nemen;
- b. een effectieve bezuiniging van 4,1% en daarmee niet aan te vullen met 0,9% om tot een bezuinigingsbedrag van 5% te komen;

In het algemeen bestuur is dit besluit geamendeerd en is besloten om niet te kiezen voor de maatregelen 3,5 en 14 en daarnaast te maatregel 15 nader te onderzoeken.

Verwerking zienswijze in de begroting

Het voorstel is een positieve zienswijze af te geven omdat de begroting aansluit bij de Kadernota 2026 en de besluitvorming daarover door het algemeen bestuur in de vergadering van 12 maart 2025.

Ons college en raad hebben bij behandeling van de Kadernota 2026 besloten om de voorkeur uit te spreken voor het bezuinigingsscenario van 0% op de gemeentelijke bijdrage 2026. Wanneer het scenario van ongewijzigd beleid, oftewel 0% bezuinigen, naast het huidige scenario (een effectief bezuinigingspercentage van 3,9%) gelegd wordt ontstaat er een verschil van € 94.000 voor gemeente Medemblik (zie onder 'Financiële consequenties' de uitwerking van dit bedrag).

We willen zorgen dat onze meest kwetsbare inwoners zo min mogelijk geraakt worden door de bezuinigingen. Daarom onderzoeken we in 2025 of we het bezuinigde bedrag kunnen reserveren in de gemeentelijke begroting om dit in te zetten voor vrij toegankelijke basisvoorzieningen, die als gevolg van de bezuinigingen op de GGD HN verdwijnen vanaf 2026. Een voorbeeld is het laagdrempelig en vrij toegankelijk opvoedspreekuur (JGZ).

Klankbordgroep financiën

De klankbordgroep constateert dat de begroting 2026 in overeenstemming is met de besluitvorming van het algemeen bestuur van 12 maart 2025 op de Kadernota 2026 en geeft een positief advies af. De eerder voorgestelde wijziging t.a.v. de benoeming van het bezuinigingspercentage is verwerkt.

Begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen

Samenvatting doelstellingen

In de begroting 2026 van GGD HN worden, overeenkomstig met de Kadernota 2026, de hoofddoelstelling en missie ‘Een kansrijk, gezond en veilig leven voor iedereen in Noord-Holland Noord’ benoemd.

De visie bestaat uit drie onderdelen:

- Iedereen kansrijk
Gezondheid is van onschatbare waarde. We willen dat iedereen in Noord-Holland-Noord zich zo lang mogelijk fit, vitaal en veilig voelt. Daarom doen we er alles aan om de kans op gezondheid en veiligheid voor iedereen zo groot mogelijk te maken.
- Expert in preventie
We kennen het complexe geheel van factoren die van invloed zijn op gezondheid en veiligheid als geen ander. We weten wat nodig is om die factoren te bevorderen, te stimuleren en te versterken. Of juist te vermijden, te bestrijden en te beperken. Deze kennis vormt de basis voor ons dagelijks werk.
- Samen sterk
We delen die kennis ook met anderen. Zodat zoveel mogelijk mensen en organisaties er profijt van hebben. Zo bouwen we samen met inwoners, gemeenten en netwerkpartners aan een gezond en veilig leven voor iedereen in Noord-Holland-Noord. en de visie

In de begroting 2026 worden de beoogde resultaten en kritische prestatie- indicatoren (KPI's) van de verschillende afdelingen beschreven. De GGD HN maakt hierin onderscheid tussen 5 afdelingen:

1. Jeugdgezondheidszorg
2. Veilig Thuis
3. Vangnet & Advies
4. Infectieziektebestrijding en Algemene Gezondheid
5. GGD HN brede aandachtspunten

Per afdeling wordt de gekozen bezuinigingsmaatregel en het maatschappelijke effect beschreven (pagina 12 t/m 23).

Financieel

De financiële doelstellingen voor 2026 zijn gericht op het realiseren van een sluitende begroting en het zorgvuldig uitvoeren van een substantiële bezuinigingsopgave. Daarnaast op het waarborgen van wettelijke taken, het beheersen van risico's en het behouden van een transparante en efficiënte bedrijfsvoering binnen de beschikbare middelen.

Samenvatting doelstellingen in relatie tot het Pact van Westfriesland

In Westfriesland werken we op diverse onderwerpen samen tussen gemeenten en GGD HN. Dit gaat met name over onderwerpen in het sociaal domein, kwetsbare inwoners, onderwijs en jeugd, in control of alcohol en drugs. De acties vanuit het Pact van Westfriesland sluiten aan bij de doelstelling van GGD HN uit de begroting.

Algemene bevindingen

GGD HN is een gemeenschappelijke regeling van 16 gemeenten in Noord-Holland Noord. Zij bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van inwoners in Noord-Holland

Begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen

Noord. De GGD HN voert gemeentelijke taken uit die vermeld staan in de Wet publieke gezondheid (Wpg), alsmede taken die bij of krachtens andere wetten zijn opgedragen.

Vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg)

- Algemene bevorderingstaken (artikel 2), onder andere de afstemming van de publieke gezondheidszorg met de curatieve gezondheidszorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering en medische milieukunde;
- Jeugdgezondheidszorg tot 18 jaar (artikel 5);
- Ouderengezondheidszorg vanaf 65 jaar (artikel 5a);
- Infectieziekte bestrijding (artikel 6).

Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

- Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ);
- Veilig Thuis.

Vanuit andere wettelijke kaders

- Toezicht op de kinderopvang (Wko);
- Lijkschouw, forensische geneeskunde (Wet op de lijkbezorging);
- Ondersteuning bij rampen en crises (Wvr).

Sinds juli 2024 is de ondersteuning (advisering, coördinatie en uitvoering) over de inzet van het budget voor preventie op het gebied van alcohol- en drugsgebruik in de leeftijdscategorie 12 tot 23 jaar (In Control Of Alcohol & Drugs) en uitvoering daarvan aan de GR GGD HN toegevoegd en is de 6^e wijziging van kracht. Voor de Wet verplichte GGZ (WvGGZ) is in de vergadering van het algemeen bestuur op 12 maart 2025 ingestemd met het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling GGD HN door toevoeging van de taken voor de WvGGZ (aannemen van meldingen, verkennend onderzoek en hoorplicht). Na een positieve besluitvorming van tenminste twee derde van de deelnemers (colleges) gaat deze 7^e wijziging in op 1 januari 2025 (met terugwerkende kracht).

Financieel

De GGD Hollands Noorden presenteert voor 2026 een sluitende begroting, maar met zeer beperkte financiële buffers en aanzienlijke risico's. De noodzakelijke bezuinigingen raken vooral het primaire proces, waardoor de dienstverlening aan inwoners, en met name aan kwetsbare groepen, onder druk komt te staan. De organisatie blijft inzetten op preventie en samenwerking, maar waarschuwt voor de maatschappelijke gevolgen van de financiële keuzes en het onvoldoende weerstandsvermogen.

Financiële consequenties

Deelnemersbijdrage gemeenten

De deelnemersbijdragen zijn geïndexeerd met het regionaal afgesproken percentage van 7,4%. De bezuinigingsmaatregelen zijn in onderstaande bedragen verwerkt.

De gemeentelijke bijdragen voor gemeente Medemblik in 2026 zijn:

Algemene bijdrage GR taken	€ 1.213.000
JGZ 0-4 jaar	€ 762.000
JGZ 12-18	€ 45.000
Rijksvaccinatieprogramma	€ 139.000

Begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen

Huisvesting JGZ (Centra voor Jeugd en Gezin)	€ 171.000
Totaal	€ 2.330.000

Overige bijdragen wettelijke taken

Toezicht kinderopvang*	€ 136.000
Veilig Thuis (excl. Decentralisatie uitkering)	€ 736.000
Vrouwen opvang)**	
WvGGZ (Meldpunt Verkennend Onderzoek & Hoorplicht)**	€ 16.000
Totaal	€ 888.000

* Bezuinigingsmaatregel 15; minder inspecties kinderopvang; wordt op verzoek van het algemeen bestuur nog onderzocht op haalbaarheid en is niet verwerkt in bovenstaand bedrag. De bijdrage voor toezicht kinderopvang is een begroot bedrag, gebaseerd op voorgaande jaren en worde gefactureerd op basis van prestatie.

** De bijdrage voor Veilig Thuis is gebaseerd op de aantallen meldingen 2023 en de verwachte aantallen inwoners per 1-1-2025. Berekening van de definitieve verdeelsleutel en bijdrage 2026 zal gebeuren zodra de definitieve inwonertallen per 1-1-2025 en de definitieve aantallen meldingen over 2024 bekend zijn. Facturering in 2026 zal plaatsvinden op basis van de definitieve verdeelsleutel.

*** De bijdrage voor de WvGGZ is gebaseerd op de bedragen uit 2025, geïndexeerd met de loon- en prijsindexatie conform afspraken bij de uitgangspunten van programmabegroting GGD HN.

Aanvullende diensten

Jeugd	€ 169.000
Forensische geneeskunde	€ 29.000
Totaal	€ 198.000

De bijdragen voor beide aanvullende diensten zijn begrote bedragen, gebaseerd op voorgaande jaren, en worden gefactureerd op basis van prestatie.

De gemeentelijke bijdrage van gemeente Medemblik aan de GGD HN voor 2026 bedraagt totaal **€ 3.416.000** waarvan € 3.218.000 voor de wettelijke taken en € 198.000 voor aanvullende diensten.

OGGZ

Het is begrijpelijk dat er in de begroting 2026 van de GGD een bedrag is genoemd voor de taken op het gebied van de OGGZ. De OGGZ-taken van Vangnet & Advies worden in Westfriesland echter bekostigd via een subsidie en zijn daarom geen onderdeel van de GR. Hierom wordt ambtelijk geadviseerd om de GGD te vragen in de tekst te verduidelijken dat het genoemde bedrag kan afwijken van het uiteindelijke subsidiebedrag in de beschikking voor 2026. Het vaststellen van een subsidiebedrag voor de OGGZ in 2026 voor de regio Westfriesland is in deze fase nog niet mogelijk.

Begroting 2026 gemeenschappelijke regelingen

Bezuiniging lokaal

Ons college en raad hebben in de zienswijze ten aanzien van de Kadernota 2026 de voorkeur uitgesproken voor het bezuinigingsscenario van 0% op de gemeentelijke bijdrage 2026. Wanneer het scenario van ongewijzigd beleid, oftewel 0% bezuinigen, naast het huidige scenario (een effectief bezuinigingspercentage van 3,9%) gelegd wordt ontstaat er een verschil van **€ 94.000,-** voor gemeente Medemblik:

Bij ongewijzigd beleid (0% bezuinigingen) zouden de bijdragen voor gemeente Medemblik uitgekomen zijn op (zie Kadernota 2026, pagina 16-21):

Bijdrage GR:	€ 2.370.000
Toezicht Kinderopvang:	€ 136.000
Veilig Thuis (excl. DUVO):	€ 740.000
WvGGZ:	€ 16.000
Aanvullende diensten:	
Jeugd	€ 219.000
Forensische geneeskunde	€ 29.000
Totaal:	€ 3.510.000

Totaal bezuinigd: € 3.510.000 - € 3.416.000 (begroting 2026) = € 94.000.

Risico's

In de begroting 2026 is een totale bezuiniging van € 1.596.000 verwerkt.

Door de bezuinigingsmaatregelen, onzekerheden in de landelijke financiering (o.a. pandemische paraatheid, seksuele gezondheid) en de mogelijke frictiekosten bij personele afbouw, zijn de financiële risico's voor de komende jaren fors. Bij GGD HN wordt de beschikbare weerstandscapaciteit gevormd door de algemene reserve. Rekening houdend met de kans van 75% en de impact van € 1.360.000 wordt het financiële risico voor 2026 ingeschat op € 1.020.000. De algemene reserve is ultimo 2026 begroot op € 448.000 en daarmee ontoereikend om alle begrotingsrisico's in 2026 op te vangen.

Kengetallen

- | | |
|--|--------|
| • Netto schuldquote | 1,7 % |
| • Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen | 1,7 % |
| • Solvabiliteitsratio | 2,8 % |
| • Structurele exploitatieruimte | -0,2 % |
| • Weerstandscapaciteit | 0,4 |

De netto schuldquote is met een 1,7% minst risicovol, de overige kengetallen laten zien dat de financiële positie onder druk staat met name op het gebied van weerstandsvermogen en solvabiliteit. Bij een weerstandsvermogen met een minimum van 1,0 is de algemene reserve namelijk toereikend om de risico's op te vangen. De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin GGD HN in staat is haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de ratio, hoe beter. De streefwaarde voor GGD HN is tussen de 5% en 10%.